FRANQUEIG CONCERTAT

any III
n.º 89

preu 15 cts.

girona 18 maig 1934

acció ciutadana

setmanari nacionalista d'esquerra

Parlant amb J. de Camps i Arboix

El nou President del Comitè Polític del Partit R. F. N. de les C. G. ens diu...

Amb motiu d'haver estat elegit, en l'Assemblea celebrada darrerament, el nostre bon amic i col.laborador senyor Joaquim de Camps i Arboix, per a ocupar la presidència del Comitè Polític del Partit Republicà Federal Nacionalista de les comarques gironines, hem cuitat a visitar-lo per a donar a conèixer als nostres lectors les primícies dels projectes i activitats a què pensa lliurar-se des d'aquest càrrec, a la vegada que per a pregar-li volgués donar-nos la seva autoritzada opinió sobre el candent tema del recurs presentat al Tribunal de Garanties contra la llei de contractes de conreus, legislada pel Parlament Català i promulgada ja pel Govern de la Generalitat.

Obvia fer remarcar com, amb la seva gentilesa peculiar, ens rebé en el seu confortable "bureau" d'advocat i com contestà amablement a les nostres preguntes.

Heu-vos-les ací:

* * *

—Esteu satisfet de la nova modalitat que s'ha donat al Comitè polític en formar-se el Reglament, en el sentit de què tot militant que tingui representació popular, en passi a formar-ne part automàticament?

—Crec que la reforma estatutària aprovada per la darrera assemblea del Partit local, en l'aspecte a què us referiu, és un positiu encert; una reforma que el bon sentit aconsellava i demanava l'experiència. L'exclusió dels homes representatius del primer organisme directiu, feia que aquest prengués un caire predominantment fiscalitzador, missió que és sols una part de la funció directiva. Demés aquesta situació necessàriament creava una distanciació fomentadora de recels que res de bo engendraven pel manteniment de la més íntima convivència entre tots i restava a les decisions directives aquelles assistències, assessorament, etc., que poden donar en relació a les actuacions públiques els homes que les exerceixen. Cal no oblidar que la democràcia, en termes qualsevols, en designar els homes que han de representar les col.lectivitats realitza una selecció, i aquells han de compartir totes les responsabilitats d'una manera directa.

La creació, d'altra part, amb caràcter obligatori dintre la Junta Política d'una Comissió permanent d'Acció fiscal, formada pels vocals que no tinguin càrrec d'elecció popular, permet el més ampli exercici de la funció fiscalitzadora, sense els inconvenients d'abans i amb totes les aventatges. Així estic convençut que el temps confirmarà la bondat de la reforma.

—Penseu, naturalment, desplegar activitats encaminades a donar una major vitalitat al nostre Partit, no?

—Per temperament i per deure. Per temperament, perquè si esguardo la vida com un combat, amb més raó he d'esguardar com un combat la política d'ideals, com és la nostra. Per deure, en veure que la tasca és molta i els operaris...

No calen programes. La lluita política requereix per a fer partits forts i sustantius de dues coses, que són: organització i propaganda. Organització que vol dir mètode, estructura i disciplina. Propaganda que vol dir esforç vibratori i expansiu.

A una cosa i altra hi posaré el que donguin de si la modèstia de les meves llums i tot el caudal dels meus entusiasmes. No puc oferir més, perquè res més puc donar.

—En la presa de possessió del nou Comitè Polític, ja es parlà de quelcom referent a això, veritat?

—Certament. Es parlà de redactar un reglament interior dels organismes polítics del Partit, i ja està redactat, esperant la seva aprovació. Es parlà de reviure amb tota plenitud les Juntes de districte electoral. Es parlà d'un cicle de conferències, per començar; la primera a càrrec de Santaló, que ja ha tingut lloc, la segona a càrrec de Rovira i Virgili, que ja ha acceptat, i altres dues més a càrrec de primeres figures de l'Esquerra, que ja han estat convidades. Esperem llur acceptació.

El tema d'aquestes tres conferències és sobre l'impressionant qüestió de la crisi de la democràcia, per a conèixerne les causes i els remeis i afermar, per la divulgació, la nostra fe inmarcessible en les solucions democràtiques. La forma donada al cicle, és a dir , tractar un mateix tema per tres homes, té a casa nostra alguna novetat. Té, també, positives avantatges: per l'interès de conèixer els replecs i matisos de tres intel.ligències que combreguen en una mateixa ideologia i una idèntica disciplina; per la importància del tema que és substancial de la nostra política; pel que té de profitós com a fixació de coneixements la insistència sobre una mateixa qüestió.

Farem tots els possibles per a donar relleu al cicle, en homenatge al tema i als homes que honorin la tribuna del nostre casal.

—A quina activitat penseu dedicar una atenció especial?

—Crec haver-ho dit ja. En política de partit no calen programes, perquè només n'hi ha un i tots els seus aspectes han d'ésser atesos per igual. Repeteixo, encara que sigui ambiciós el dir-ho, que per igual hem de pensar en fer ús de les dues palanques: organització i propaganda; propaganda i organització.

—I canviant de tema: voldríeu donar-nos la vostra opinió personal sobre el recurs presentat contra la llei de contractes de conreu en relació amb l'actitud de la "Lliga"?

—El recurs promogut és una maniobra inspirada per dos designis censurables: un atac a l'essència de l'autonomia catalana i una desesperada defensa dels egoismes i dels privilegis perjudicats. Per part de "Lliga Catalana" és una veritable defecció als principis de catalanitat i un "inri" posat com a coronament de tota la seva història. La seva conducta d'ara, agreujada per l'absència dels seus homes en el Parlament de Catalunya on la Llei de Contractes es discutí i aprovà, no té defensa ni perdó. Són recusables com a catalanistes, i han oblidat que se'n deien per a recordar només que eren propietaris.

D'altra banda, la conducta de la "Lliga" com instigadora de la conducta del Govern, de bracet amb la CEDA, és contradictòria amb l'actitud dels seus homes més qualificats, que col.laboren en l'avant-projecte redactat per la Comissió jurídica assessora, de la qual formen part els senyors Abadal, Tries de Bes, Maluquer i Viladot i Anguera de Sojo. Aquest fet posa en descobert la maniobra i justifica la més acerba recriminació.

—Pot declarar el Tribunal de Garanties Constitucionals la incompetència del nostre Parlament sobre matèria agrària?

—L'error jurídic que en el meu modest entendre ha comès el Govern és el de plantejar recurs de competència, o sigui contra la totalitat de la Llei de contractes, perquè si Catalunya té la facultat de legislar en matèria civil, té facultat per a legislar sobre matèria tan genuïnament civil com els contractes d'arrendament, objecte de la llei recorreguda. Altra cosa és voler negar la mateixa evidència.

Cal tenir en compte d'altra part que la inconstitucionalitat d'una llei pro-

ESQUERDES AL BLOC

El rutilant estel pacificador del senyor Alexandre Lerroux, camina de pressa cap a la posta definitiva. L'obra de desrepublicanització de la República acomplerta d'una manera premeditada pel cap dels radicals, ha tingut, com era d'esperar, la virtut de desvetllar l'alarma i la indignació dels bons republicans que s'apleguen, romàntics, sota la bandera de l'històric partit republicà radical autonomista; i aquella massa granítica, aquell bloc compacte i disciplinat, que els seus dirigents, enduts per la dèria de grandeses, ambicionaven que fos l'eix de la política nacional, s'esquerda i s'ensorra sorollosament, amenaçant desaparèixer de la vida pública com a força directriu cotitzable.

La història política d'aquest senyor Alexandre Lerroux (personatge audaciós, amb ben pocs escrúpols i molta ambició) no en patirà gaire de l'abominable conxorxa pactada amb Gil Robles, Cambó i companyia reaccionària, per apunyalar de mort el règim democràtic. L'home de les furibundes campanyes revolucionàries i anti-catalanistes, de vint-i-cinc i trenta anys enrera, a sou de Moret i demés polítics centralistes; l'home de totes les claudicacions i de totes les terboleses polítiques, ha de sentir en el seu fur intern una vivíssima satisfacció en veure com per obra i gràcia de la seva conducta vergonyant, ocupen alts càrrecs i llocs de compromís en la governació de l'estat, individus de tendència monàrquica, disfressats de republicans; que retornen de l'exili i són rebuts amb tots els honors, tal com si res hagués passat, personatges sinistres del règim dictatorial, com Calvo Sotelo, Guadalhorce, el contrabandista Joan March, que torna Barrera i pot tornar Martínez Anido, ambdós generals de trista i sagnant memòria per a tots els espanyols, i especialment per a nosaltres, catalans; que són obertes les portes dels presidis pels traïdors com Sanjurjo i demés faramalla borbònica; que, fent cas omís de la Constitució votada i de la promesa solemne de respectar-la, carreguen uns milions en el pressupost per havers de la clerecia; que són restituïdes als grans d'Espanya les terres expropiades per la seva intervenció decissiva i decidida en els fets subversius del 10 d'agost de l'any 32; que es desfà i s'interpreta capriciosament, sempre, però, a gust del poderós, la legislació social de les Corts Constituents, amparadora d'una millor justícia i equitat; i que es posen trabes al lliure desenvolupament de Catalunya, en les seves facultats autonòmiques, clarament estipulades en l'Estatut.

Podran, momentàniament, amb una mica d'esforç, tapar-se o disimular-se les esquerdes del bloc radical, però l'actitud extremadament confusionària i la campanya tèrbola del seu cap, tornarà obrir-les de bell nou i molt més pronunciades. I llavors, al clos purament lerrouxista hi quedaran només aquells que per mitjà de mercès i de favors, a canvi d'una orbesa total i d'una incondicionalitat absoluta, han arribat a ocupar càrrecs que pels seus propis mereixements a ben segur que no haurien obtingut mai; mentre els arribistes, com els pérez Madrigal, "jabalí" abans d'ahir, lerrouxista convençut ahir i "cedista" incondicional avui (mentre sigui aquest el sol que més escalfi) seguiran el titella màxim del reaccionarisme espanyol, i els homes íntegres, vells republicans d'història neta i honrada, s'espolsaran la brutícia de llurs vestidures, arreplegada anant amb companyies indesitjables i seguiran les petjades d'un Martínez Barrio, o del que aixequi bandera de regeneració i de dignificació de les forces autènticament radicals.

I aquesta serà la paga que els vertaders republicans donaran a la deslleialtat d'Alexandre Lerroux i García.

(c) Ministerio de Cultura 2005

mulgada per una regió autònoma, ha d'infringir necessàriament un precepte de la Constitució o d'una llei complementària d'aquesta. Ara bé: la reforma agrària no és una llei constitucional jurídicament parlant, per tant, la infracció de la base 22.ª, cas d'existir, que no existeix, no podria mai implicar una infracció constitucional. Aquell argument que és esgrimit amb més mala fe que habilitat, cau doncs, per la seva base.

Es diu que en la llei s'envaeixen matèries pròpies de la legislació social, i que aquesta està reservada exclusivament a les Corts de la República. Ens admira l'argument i més si surt de la boloma de jurista com Anguera de Sojo. Establir una divisòria entre les dues legislacions és quelcom tan difícil com empíric, per això la història del Dret ens demostra que entre la preceptiva civil de tots els temps s'han resolt qüestions que en diríem socials. Ho feia el Dret de Justinià en regular el concepte de propietat en relació amb el que establia l'antiga llei de les Dotze Taules; ho feia el Codi de Napoleó en relació amb el Dret romà i el dret migeval del feudalisme. Com no ha d'involucrar aspectes socials una fórmula de dret civil reguladora de relacions contractuals feta en els nostres dies, en què com mai el món camina vers noves fórmules i noves estructures?

Queda a discutir l'aspecte processal de la llei impugnada, és a dir la part referent a sotmetre la resolució dels conflictes del camp a les Juntes arbitrals. Seria notablement curiós que es veiés en aquest aspecte alguna causa d'inconstitucionalitat, quan tota la legislació en la matèria i la tendència universal és d'atribuir a tribunals d'arbitratge i conciliació la solució de conflictes que per la seva índole no precisa portar-los als tribunals de justícia.

No crec, doncs, que el recurs de competència triomfi. L'interrogant està en si es proposarà la modificació d'algun extrem de la llei. Si és així em semblarà un error.

—Quina actitud creieu que hauria d'adoptar-se en cas de què el Tribunal de Garanties fallés en contra de Catalunya?

—La pregunta és greu i la contesta compromesa. Miraré de contestar-la discretament.

Un fall contrari vindria a inutilitzar un instrument legal i frustaria tot un munt d'esperances. Seria a més d'un greuge, un desengany. Per això, a les altures a què ens trobem, crec que els mateixos interessos que malden contra la llei per instint de conservació, cometen un suïcidi de prosperar els seus intents. Per damunt de tot, els falls, al llarg de tot el procés històric, es demostra que és sempre el poble el que diu la darrera paraula. Ai! quan el poble la diu en un impuls de rebel.lia!

Optimista de mena, si allò esdevingués, em sentiria corprès pel més negre pessimisme. Un pessimisme de mal averany.

Com a catalanistes estaríem al costat del Govern de Catalunya i com a esquerrans al costat de les reivindicacions de justícia popular. A tot event! No cal dir-ho.

—I per últim: Com veieu el moment polític actual a la resta d'Ibèria?

—Crec de temps que ha passat l'hora de les dretes tipus Gil Robles, perquè els hi passat l'oportunitat, que era l'endemà de les eleccions de novembre i l'oportunitat governa i decideix en el joc de la política.

Crec que la tasca de desvirtuació de l'esperit del 14 d'abril queda interrompuda pel redreçament d'aquest esperit.

Crec que solament un govern d'esquerra pot portar la pacificació anhelada. El fracàs enorme de l'intent Lerroux n'és una prova.

La meva fe en els nostres ideals, fecunda i fortifica les meves esperances.

* * *

Acabat el nostre interviu, i després de remerciar-li en nom dels lectors d'ACCIÓ CIUTADANA la delicadesa de complaure'ns en la nostra petició, ens acomiadem efusivament, fent-li present el pregon desig nostre de què els magnífics projectes que ha tingut a bé d'esboçar-nos, es converteixin ràpidament en palpables realitats.

GABÍ VENTAIOLS

A l'entorn d'una conferència

Indubtablement, un motiu de la disciplina política que hom observa en l'actuació de "Lliga Catalana", és el capdillatge d'en Cambó. Per les seves condicions especials, —temperament, diner, activitat, duplicitat o el que sigui— és l'home director, el factotum del seu partit, i tots els demés prohoms, com ells s'anomenen, deixen de pensar per compte propi, ja que per ells ho fa en Cambó. Totes les polítiques conservadores tenen aquestes característiques de moltonisme: mentre una persona mani, les demés creuran: que ofereixi el director polític una seguretat de defensa dels seus interessos materials, que els procuri un guany en la seva fàbrica o en l'especulació borsària, i ells estaran contents d'ésser dirigits, votaran i faran votar, pagaran les crescudes factures electorals i aplaudiran el capdill sempre que parli. Aquesta delegació de funcions intel.lectuals d'un conjunt a una sola persona, caracteritza totes les polítiques conservadores.

L'encarregat de pensar, dintre "Lliga Catalana", és, naturalment, en Cambó. La major part de veneració i sobretot d'admiració que senten per ell els elements gregaris del partit, es basa en què en Cambó ha fet molts diners, i esperen que els ensenyi la manera de fer-ne també ells. Un home que s'ha fet mil.lionari ha d'ésser sabi per força i ha de posseir el secret de totes les ciències humanes i divines.

I com que actualment hi ha un con fusionisme manifest entre els súbdits de "La Lliga", per tal que el ramat sàpiga què deu dir quan algú pregunti per la situació anti-catalana del partit en relació a la denúncia que han fet al cap del govern espanyol d'anticonstitucionalisme de la Llei Catalana de contractes de Conreu, en Cambó ha parlat. Ara el partit ja sap com s'ha de pensar.

No anirem analitzant els diferents temes que el capdill regionalista va exposar en la seva conferència. Ni tan sols recullírem l'afirmació categòrica de què efectivament, va ésser la Lliga qui va demanar al cap del Govern que procedís contra Catalunya.

Ens fixarem solament en una afirmació, que segurament va ésser acollida com una heterodòxia pels seus oients. L'afirmació de què, "baldament pogués ara mateix dissoldre l'Esquerra, no ho faria, perquè els homes de centre i els conservadors conscients saben que sempre deu haver-hi una Esquerra".

Així com no ens dolen els atacs sistematitzats dels nostres adversaris, i, per tant, no hem de remerciar a en Cambó aquesta gentilesa. Primerament, perquè no està a l'abast del capdill ni del seu partit fer que l'Esquerra existeixi o no; aquesta potestat és solament patrimoni de l'estat de consciència política de Catalunya, i fins i tant que la missió patriòtica, política i social de l'Esquerra no estigui exhaurida, l'Esquerra Catalana persistirà com a instrument deslliurador de la nostra Pàtria. Segonament, perquè l'Esquera a Catalunya —i en Cambó ho sap perfectament—, compleix una funció de protecció a l'economia catalana, quins fenifets quasi exclusivament van a parar a les butxaques de la gent de la Lliga, donat el sentit exclusivament conservador que els domina, ja que sense la contenció de l'Esquerra a Catalunya predominarien unes forces socials plenament demagògiques i anarquistes.

Molts altres motius podríem aduir dels que té en Cambó per a no dissoldre l'Esquerra. En citem solament un de polític i un de social. Però segurament l'afirmació d'aquest senyor haurà produït un fort disgust a molts dels seus partidaris, que creuen de bona fe que Catalunya és solament una immensa fàbrica, que els catalans en són els obrers, que els regionalistes en són els accionistes, i que el seu capitost n'és el gerent.

I que mentre no puguin usufructuar aquesta gegantina fàbrica, se'ls hi causa un perjudici personal, i que Catalunya està a un través de dit de la fallida.

BREVIARI

La ja tan famosa pacificación de los espíritus, en forma d'una amnistia vergonyant, haurà costat al senyor Lerroux el seu allunyament del Govern per temps indefinit i l'escissió del seu Partit.

A ben segur que, si no n'ha tret profit per un altre costat, ja deu estar-ne penedit de la seva eufòria pacificadora.

* * *

Ha passat casualment per les nostres mans un exemplar de "Flama", l'òrgan dels fejocistes, corresponent al I Congrés general de la F. J. C.

L'agafem amb pinces, i després de donar una ullada per les seves pàgines rublertes de bisbes, capellans, del Sant Pare i dels seminaristes que composen el seu Consell Federal, se'ns acut com a nic comentari, això:

"Quanta llana hi ha encara pel món...."

* * *

En aquest mateix número de "Flama", en una manxeta a primera pàgina, diu: "Catalunya pel Crist"... I més avall, com a capçalera de la informació del Congrés general: "Més de deu mil joves hi assistiren com un sol home".

No se'n dóna vergonya aquesta gent d'escriure aquestes bravates i aquestes insignificants xifres, després de la imponent manifestació antifeixista del dia 29 del proppassat mes, sense parió en els anals de la història de Catalunya ni de la resta d'Ibèria?

* * *

En un altre lloc d'aquest periòdic, hi figuren uns retrats dels subjectes que resultaren contusionats en els incidents que es registraren el dia del Congrés fejocista, entre els quals hi figura un tal Lluís Palahí, de Girona. I al peu d'aquestes fotografies, una inscripció que diu: "els **herois** que resultaren contusionats defensant l'ensenya fejocista"...

Restem astorats: **Herois?**

Nosaltres en diem màrtirs!!!

* * *

No sabíem, sincerament, que el senyor Costa i Déu fos tan ingenu i d'una infantilitat tan manifesta..., però l'altre dia, el dimarts passat, no poguérem menys que evidenciar-ho en llegir-li un article a "La Veu de Catalunya" en el qual explica pintorescament com les causes del fracàs del matx Uzcudun-Schmeling es deuen a què els aficionats estrangers no hi han acudit, que no hi han acudit perquè a Barcelona hi ha un estat continu d'alarma i que aquest estat d'alarma existeix... d'ençà que mana l'Esquerra!!

En fi, tot un senyor article que honora les pàgines de "La Veu"... i que deixà descansadíssim al seu autor, **Degà dels periodistes barcelonins...**

* * *

El senyor Cambó, **líder del nacionaisme català,** com li diu pomposament **La Veu,** sense voler recordar les traïcions que féu a Catalunya per unes carteres ministerials, ha pronunciat un humorístic discurs en el qual no ha fet més que confirmar — en un moment de sinceritat, imprudència i seriositat — que ells eren els instigadors d'haver portat el recurs d'incompetència contra la llei de Contractes de Conreus, al Tribunal de Garanties Constitucionals.

Heus ací el seu **catalanisme!**

La resta del discurs fou una contínua **pallassada.**

Persones que poden estar-ne molt ben assabentades ens asseguraren que el proper discurs, el senyor Cambó, el farà des de les pistes de l'Olimpia, i vestit de "clown".

* * *

Ens enterem que la Plaça de la Rambla de Verdaguer l'estan habilitant per acord de la Comissió de Govern de l'Ajuntament, per a parada de taxis....

I ens preguntem: Però és que no tenen ulls els elements lliguers per a veure que en aquella plaça solament hi caben, com a màxim, catorze cotxes?

Què no saben que a Girona n'hi ha més de 40 de taxis?

On posaran els vint-i-sis restants?

Serà interessant de veure com resolen aquest problema!!

* * *

Els homes de la Lliga tenen ma trencada en arranjar conflictes — així ho creuen ells — doncs el dels flequers es solucionà amb l'afortunada i decidida intervenció del senyor Tomàs, Alcalde de Girona.

Probablement que si preguntéssim al senyor Tomàs, quina fóu la seva intervenció, no sabria que contestar. A més, encara no sabem quin "pito" toqà referent a aquesta qüestió, doncs si no ens equivoquem, després d'haver conferenciat amb el Comissari d'Ordre Públic, callà com un mort!!

Ah!... i també per aquesta vegada cosa rara — no va tenir de demanar consells als "tècnics" del seu Partit...

* * *

Encara omplena de comentaris la vaga, tan ben portada pels governants, dels metal.lúrgics madrilenys.

Setanta dies sense portar el jornal a llurs cases i divuit mil famílies patint aquestes conseqüències d'una espantosa misèria, i molt més al remarcar la poca protecció del nou i flamant govern tan "ben" dirigit pel senyor Samper, seguidor de la política del senyor Lerroux.

* * *

En canviar l'ambient de les Corts i la vinguda d'aqust nou govern ha portat tanta tranquilitat a Espanya que han començat a arribar una pila de nous hostes tots ells de "classe" i protegits pel mateix. A remarcar:

El contrabandista i mil.lionari Marc.

El virrey de Catalunya, general Barrera.

L'ex ministre d'Hisenda més trempat d'Espanya, Calvo Sotelo.

Solament desitjem que a la vinguda de la reacció esquerrana que no té de trigar gaire a tornar aquests senyors vulguin aguantar els seus llocs com correspondria a tota persona de dignitat.

***

Cambó va anar a Sant Boi i si es descuida de tantes proves d'estimació que li donaren, s'el queden.

Segons referències, el director del cèlebre Manicomi d'aquell poble tenia ordres de que rebria visita i es quedaria en aquella casa alguns dels que dirigirien als visitants.

Rara coincidència de visites al mateix dia.

***

Es una cosa clara la rivalitat que existeix entre la gent capitalista i de la mateixa caterva.

Lliga Catalana defençà la tornada de March i en canvi el seu líder Cambó fa unes declaracions i diguent-ne mil fàstics, que solament amb el que ha dit en Francisquet de Besalú n'hi ha per tornar a tancar a la presó el contrabandista de Mallorca. Per declaracions més petites i menys interessants fetes pel lider de la Lliga es feien empresonar braus lluitadors obrers.

***

El senyor Salazar Alonso, **Ministro de la Gobernación de la República Española,** ha volgut demostrar la seva bona tàctica de governant i la seva força d'autoritat en solucionar els aldarulls dels estudiants de la F. U. E.

No ha tingut de pensar gaire estona i ho ha solucionat tot seguit. Ha clausurat tots els Centres d'Ensenyament de Madrid.

Ja està resolt l'assumpte i els nous professors del demà diu que tindran d'anar a classe al Ministeri de la Governació i el senyor Alonso els posarà a tó almenys per ésser bons radicals i bons adeptes de la CEDA.

J. Balaguer i Tort
ADVOCAT
Carrer Progrès, 12-1.er 1.ª
GIRONA
Telèfon núm. 1g3

— CALÇATS —
MALARET
Vendes a l'engrós i detall
RAMBLA LLIBERTAT, 5
GIRONA

ESMOLAMENT DE NAVALLES A LA PERFECCIÓ
Vendes de tota mena d'articles propis per Barberia. - Gavineteria fina. - Gran assortit en Perfumeria.
Josep Serra
ARGENTERIA, 10
GIRONA

CAFÈS
Cornellà
S. CRES EMPAQUETATS
TELÉFON, 321
GIRONA

ORQUESTRINA
NEW-JAZZ-BABY
PRIMERA CATEGORIA
ORIGINAL I MODERN
REPERTORI-BALLABLES
NACIONALS I
ESTRANGERS
Per a contractes, CELS FERRER
C. St. Feliu, 19 — GIRONA

(c) Ministerio de Cultura 2005

comarques

REPÚBLICA I SOCIALISME

MIQUEL SANTALO OCUPA LA TRIBUNA DE L'ATENEU PI I MARGALL, DE LA BISBAL

Magnific aspecte oferia la sala d'espectacles de l'entitat, i és que el senyor Santaló és persona de remarcable solvència política a totes les nostres contrades. En ell ha restat plasmada tota la confiança d'un poble les inquietuds del qual han estat recolzades pel cap de la minoria d'Esquerra Republicana en el Parlament de la República.

El senyor Santaló, amb la seva actuació honesta i digna, ha captivat la confiança de la democràcia republicana de totes les comarques gironines, i a la capital del Baix Empordà ha rebut tothora l'estímul com correspon al ciutadà que amb tant d'encert ha sabut interpretar els seus anhels. Per això no ens ve de nou que al sol anunci de la seva visita sigui rebut amb entusiasme i condialitat.

El senyor Santaló vingué acompanyat del Sr. Darius Rahola, que també fou saludat per les nombroses amistats polítiques i particulars amb què comptà entre els bisbalencs.

El saló d'espectacles estava curull d'un auditori compost per elements d'ambdós sexes.

Feta la presentació del conferenciant pel president de l'Ateneu senyor Salip, el senyor Santaló s'aixeca i reb una entusiasta ovació.

Comença dient que abans de venir a ocupar aquesta tribuna li ha calgut primerament capir de quina faisó podia tractar el tema que "República i Socialisme", que la suspicàcia d'alguns tal vegada s'esforci en què presenti els dos conceptes com a dos punts antagònics, essent així que hi ha coincidència en llur finaltat.

Vol desenvolpar aquest tema sense ferir cap sentiment de ningú, perquè sap que els ciutadans d'aquesta contrada, de vella tradició liberal i republicana, quan llegeixen saben interpretar perfectament totes aquelles coses que més plasmen a la seva manera de sentir.

POLITICA I PEDAGOGIA

En aquests moments que al poble el que més li convé és una orientació que palesi la concreció de la realitat que vivim, no em plau fer política de míting, com tampoc altra classe d'aquesta política de la qual no n'és partidari.

Si jo volgués fer política — diu — aniria de poble en poble amb un feix de volums sota el braç on hi haurien novel.les que interessarien a molts aficionats al romanticisme de "Les mil i una nits"; altres llibres d'Aristòtil i de Dant; també hi portaria el "Quixot", i per últim "Els Evangelis", que contenen una controvèrsia en expressar la maldat dels qui exploten la moral de l'espiritualitat que contenen, de la qual cosa se'n serveixen, precisament, els que pretenen esclavitzar totes les coses dignes i honestes malgrat posar-se en pugna amb l'opinió explotada.

Encara portaria la col.lecció completa d'"El contracte social" de Rouseau; "Mare Nostrum", "El Capital" de Marx; que en lloc de dogmes a seguir seria un ensenyament més racional.

També hi portaria alguna obra d'algun català: "Cant espiritual", de Joan Maragall. Amb aquesta col.lecció tindria ben present un tema pedagògic d'esforços mentals, d'abrandament d'entusiasmes, de lluites incruentes per establir una organització civil més perfecta.

Referint-se als joves presents els diu que en mantes ocasions ja en l'església o en la llar hauran sentit a dir que la vida és curta, ms si es compenetren amb les obres que s'han fet esment, veuran que la vida és més llarga del que cal. Es podrà viure segles enllà i és quan comença la nostra vida, i assegurar una vida millor per als nostres fills.

Si donem un alè de dignitat viurem una vida infinita a través d'aquests llibres: del passat i del futur.

Les grans angoixes venen d'una preocupació i totes les generacions han tingut la mateixa posició i el mateix neguit. Tothom es mou en el mateix neguit envers una organització social sota el signe de llibertat i de dignitat.

Si els homes es fixen en vint anys enrera trobaran que el món ha avançat; les coses totes avancen degut al gaudi de més llibertat i de més democràcia.

L'ABAST DE L'OBRA FETA

Solament és comparable si ens remuntem als tems primitius. El senyor Santaló fa una exposició de les lluites dels homes d'aquella època entre els quals solament hi havia la protecció de pares a fills i demés persones consanguínies, que més tard i per raó de majors pobladors formaren les tribus, arribant a la necessitat d'establir relacions unes amb altres per al benestar general. Per últim, aquesta necessitat s'ha anat estenent fins que ha esdevingut una relació de obles els quals, tots junts, laboren pel benestar comú.

S'ha fet gran camí — diu l'orador— grans avenços, però encara en manca molt més a recórrer. Aquest pensament es va engrandint quan va ungit del major interès per a superar totes les condicions que humanament estan al nostre abast.

Referint-se al comunisme, diu que encara que molt el considerin el més nou, és el problema més vell. L'anarquisme, quelcom de meravellós que va explicar un filòsof francès, però que, per ésser una realitat els homes haurien d'ésser més perfectes. Entre aquests dos pols hi han altes doctrines.

REPUBLICA I SOCIALISME

Les monarquies, despòtica, absoluta, constitucional i caitalista, han passat a la categoria de fòssils de la civilització. La sensibilitat cvl tolera en algun poble solament un símbol, però no el privilegi d'una dinastia ni com a delegació de Déu ni com institució permanent.

República i socialisme són un pensament i una tàctica, i mai dos antagonismes.

No dvergeixen. I en mantes ocasions marxen paral.lelament i coincideixen. Fa remarcar la possibilitat d'una República socialista a Espanya.

CONCEPCIO POLITICA DE LA REPUBLICA

La sobirania absoluta. El poder del poble per al poble, compost de ciutadans lliures. La idea central de la República, com a ideal, resideix única i exclusivament en el poble, amb més virtuts o amb més defectes. En tot cas el poble n'ha de tocar les conseqüències en esmenar els seus defectes per l'expressió de la lliure voluntat.

Una doctrina i una tàctica a desenvolupar i cada home té fins a realitzar així mateix que neixen d'ell, i els ha de realitzar precisament ell mateix. No ha de permetre que hi hagi un altre home que cuidi dels deures que són inherents a ell mateix.

SOCIALISME

No nega la sobirania del poble com tampoc els drets individuals, però els considera derivats de la vida col.lectiva, i per això l'Estat, que representa a aquella, pot ordenar les condicions de la vida civil.

Exposa la síntesi de les dues tàctiques i llegeix textos de Macdonald, els qual posen de relleu les afirmacions de l'orador.

República i Socialisme són dos camins per arribar al mateix fi. El conferencant es pregunta quin és el millor i en tot cas, quin és el que ens pot fer arribar més de presa i amb menys dolor a la consecució de les nostres aspiracions.

Dedica eloqüents paràgrafs tractant del que va passar abans i després de la guerra, en la qual es va exigir el sacrifici econòmic i de sang. No ho deien per salvar cap nació i si únicament per la dignitat del propi poble: per salvar la seva llibertat.

No té res d'estrany, doncs, que després de la lluita tothom demani la mateixa llibertat per als homes sense excepció.

Exposa a continuació la diferència que hi ha entre els republicans del 34 amb els del 1879. Els primers es donaren en la Constitució, amb l'article 35, una vertadera igualtat entre els homes. Així mateix en l'article 34 es constata la coincidència de República i Sociallisme.

Parla de la majoria del Parlament i dels factors que l'han possibilitat; de les lleis que no marxen com deurien; que tothom es pósi la mà al pit per a remeiar el seu tant de culpa.

Diu que hi ha una diferència ideal entre República i Socialisme. Quina és la millor? Diu que té gran confiança en el desenvolupament del sentiment humà, que no és necessari recórrer a la violència per a obtenir les aventatges del règim liberal.

Cal fer digna la vida posant la confiança en els esforços de sacrifici epr a què les coses no esclavitzin els homes i que cada qual procuri fer l'obra amb tot humanisme, fent que aquesta sigui aconseguida tots per un i un per tots.

El més important és tenir una convicció. Un rètol polític no ho és, i sols amb una convicció clara i ferma pot actuar-se de manera eficient en la vida civil.

Una xardorosa ovació coronaren les últimes paraules del conferenciant, el qual ha tingut pendent de la seva peroració magnífica a un públic entusiasta, que durant hora i mitja l'escoltà amb religiosa atenció, interromput en alguns moments per les mostres d'aprovació de l'auditori.

N. LLOVERAS

Camallera

Ha mort a l'edat de 73 anys el que en vida fou home exemplar i digna de l'amistat de tots els ciutadans honrats d'aquest poble, En Martí Colomer Casals.

L'enterrament, que fou civil, per própia voluntat del finat, ha estat una imponent manifestació volguent demostrar en l'estima que tothom el tenia.

Rebi la família del nostre traspassat amic i correligionari el nostre més gran sentit condol per la pèrdua del que fou en vida exemplaritat de ciutadans lliures.

El prop-passat diumenge, dia 13, organitzat pel Centre d'nió Republicana d'Esquerra, es celebrà un acte de propaganda republicana i agrària, en el qual prenguéren part els nostres amics Joan Ballesta, propagandista gironí i Pere Cerezo, Diputat al Parlament Català.

El públic nombrosíssim que omplenava la sala, subratllà amb llargs aplaudiments els discursos, especialment el de Pere Cerezo, per l'exposició clara i documentada que féu de la llei de Contractes de Conreu i dels beneficis i avantatges que ella reporta a la classe treballadora del camp català.

Abans dels parlaments esmentats, el soci de l'entitat Sr. Royo, empleat de la companyia M. S. A., que marxa traslladat a terres aragoneses, digué unes vibrants paraules de comiat, remarcant el greu que li sap en aquests moments que ell considera crítics per a les nostres llibertats, veure's privat de conviure entre ells, per a ocupar, si el cas arribés, un lloc de combat en l'avantguarda. Fou molt aplaudit.

Sta. Coloma de Farnés

Amb un temps esplèndit va celebrar-se la Festa Majó petita o sigui l'Aplec de Farners els dies 13 i 14 celebrant-se en les Societats Círcol Colombense i Artística Farnense grans balls i concerts a càrrec de les renomenades orquestes i orquestines Nois d'Olesa i "La Principal" d'aquesta ciutat, essent molt concorreguts, especialment el local del Círcol Columbense on assistí l'agraciada i simpàtica senyoreta Carme Albertí, "Miss Catalunya 1934" la qual al entrar al saló de ball va ésser rebuda amb grans aplaudiments per part del selecte i nombrós públic que omplenava el saló. Va ésser obsequiada amb un bonic ramell de flors que li entregà el President de dita Societat.

A les onze del matí va celebrar-se una cursa local de bicicletes en la qual es distribuiren diferents premis oferts per diferentes cases de comerç d'aquesta ciutat i a més un premi en metàl.lic ofrena del nostre Ajuntament al arribar a les dotze i quart el primer corredor, Alfons Camós, guanyador de la cursa va rebre de mans de la senyoreta Carme Albertí un formós ramell de flors ofrena de la Comissió organitzadora de la cursa.

A les vuit del vespre i acompanyada d'un estol de simpàtiques senyoretes d'aquesta localitat la senyoreta Albertí es dirigí a l'Ajuntament onva ésser rebuda pel nostre Alcalde senyor Carós, donant-li la benvinguda en nom de la ciutat i fent-li un obsequi en nom de la mateixa.

Felicitem des d'aquestes columnes a la família Banchs, que és on s'hostatjà la simpàtica senyoreta Albertí durant la seva estada entre nosaltres, no dubtant l'hi haurà estat agradable per les moltes atencions de que ha estat objecte per part de tots, especialment dels que hem tingut la satisfacció de conèixer-la i tractar-la comprobant les belles qualitats que l'adornen de senzillesa, bondat i formosura, refrendant per la nostra part lo ben guanyat que té el títol de "Miss Catalunya".

Dijous dia 10 a les deu del matí en la Secretaria del nostre Ajuntament va celebrar-se la subhasta per adoquinar el carrer de Verdaguer i de Macià essent presentats a la Comissió que tan be presideix l'amic Mas, dos plecs quedant a favor del concursant senyor Joan Muntada i Busquets pel preu de 16 pessetes metre quadrat.

S'espera amb molt d'interès la realització d'aquesta millora per ésser molt necessària i que dirà molt a favor de la bona administració de la majoria d'esquerrera republicana del nostre Ajuntament.

S'anuncia pel proper diumenge al Saló de cine del Círcol Columbense la producció Paramount "El Signo de la Cruz", que tants d'èxits ha tingut a pertot allà on s'ha projectat.

A. N. M.

Caldes de Malavella

Pel Centre Econòmic diuen...

...que l'Ajuntament va fer una crida pregant als veïns que els carrers es tenien de netejar a les 7 del matí i a les 5 de la tarda;

...que un dels que no varen complir aquest edicte va ésser el Balneari Soler;

...que ho varen fer a les tres de la tarda;

...que la justícia ha d'ésser igual per a tots;

...que sembla que els edictes de l'Alcaldia no més els hagin de complir els pobres;

...que es pregunta si el Balneari Soler té alguna prerrogativa;

...que la primera intervenció de l'elegant cap de Lliga catalana En Lluis Diumenjó va ésser cèlebre;

...que era amb motiu de les escoles interines de Franciac.

...que donant proves de que a les dictes no els interessa la instrucció dels fills del poble es va oposar a que es fessi nles dites escoles;

...que el poble de Caldes es va enterant de com procedeix la majoria lliguero-radical-independent;

...que la conferència de Nuri Oromí va ésser un èxit;

....que la Sala del Centre semblava talment un jardí degut a les formoses damisel.les que hi havia;

...que els cacics es mossegaven els punys;

...que el ball de cal Sanador està a les acaballes;

...que per aquesta setmana, prou;

...que fins la setmana entrant.

TRAPACER

* * *

NURI OROMI, CONFERENCIANT

A pesar de les profecies dels distingits senyors de l'Agrupació Republicana, es va demostrant que la vila de Caldes es desperta i es va encaminant pels camins de l'esquerrisme i la democràcia.

Proves paleses en varen donar el dia 10 en la conferència de Nuri Oromí, el local del Centre Cultural d'Esquerra Catalana estva atapeit de gent. formoses damiseles i dones acudiren a la crida feta pel Centre.

Un estol de belles damiseles anaren a rebre a l'estació a la senyoreta Nuri Oromí i es veia l'entusiasme d'aquestes dones per la conferència anunciada.

Comença l'acte a les 9 i mitja, presidí l'advocat En Jaume Balaguer, el qual dirigí la paraula al públic dient que havent-hi un altre home que per la seva representació parlamentària era més adeqüat per a presidir aquest acte i donant les més expressives gràcies al Centre cedia la presidència al Diputat al Parlament de Catalunya En Francesc Arnau i Cortina, llargcs aplaudiments coronaren aquestes paraules, aplaudiments que continuaren en disposar-se a parlar el senyor Arnau.

Aquest després de donar les gràcies al company Balaguer per la seva gentilesa feu amb paraules càlides l'elogi de les dones d'esquerra i fent remarcar la vàlua de la que tenia que donar la conferència.

Cedida la paraula a la senyoreta Nuri Oromí, aquesta féu una exposició del que havia estat la dona, el que era i el que tenia que ésser en l'esdevenidor, féu un estudi del que tenia que ésser la dona en totes les activitats humanes i combatre els prejudicis que les tenien esclavitzades posant de manifest que les dones tenien que sentir-se joioses d'haver conquerit els mateixos drets dels homes i que teien de tenir present que han sigut les esquerres les que les han ajudat a conquerir-les.

La seva paraula fàcil i la seva dicció admirable va fer que es desbordés l'entusiasme i que mantes vegades es vegés interrompuda pels aplaudiments de la gentada que emplenava l'espaiosa Sala del Centre.

El senyor Arnau va fer el resum de tot i combaté el caciquisme de Caldes i anima a tots a perseverar en els camins empresos.

Fou un acte que el servarem en la memòria degut a l'entusiasme que desvetllà entre tots nosaltres i principalment en les dones de Caldes que es comencen a donar compte que tenen uns drets adquirits que de cap de les maneres se'ls volen deixar perdre.

Corresponsal

Caldes, maig del 1934.

* * *

MUNICIPI. — Sessió del dia 13.— El més interessant d'aquesta sessió fou en els precs i preguntes. L'Alcalde manifestà que en el camí de la Granja hi havia una anomalia, degut a que al construir l'edifici En Barris posà les voreres a 80 centímetres, quan les altres fan u nmetre ço que fa que quedi un esglaó que fa molt mal efecte, diqué que aquest bunyol(textual) era culpa de la Comissió gestora.

L'amic Duasso demana la paraula, i diu, protesto de les paraules del senyor Alcalde, doncs jo com a president que vaig ésser de la Comissió Gestora, quina línia de conducta fou recta i exemplar, em faig responsable de tot el que feu, amb el ben entès que aquesta responsabilitat sols serà en tot el que hi hagi escrit, doncs la meva actuació va ésser oficial i no oficiosa, s'ha de tenir en compte de que aquestes voreres han estat posades durant la vostra actuació no intervenint nosaltres per a res, i si vos haguéssiu complert amb el que disposa la llei municipal tot això no haurai passat, al mateix temps recordeuvos que la minoria d'Esquerra va demanar que es paralitzessin les obres perquè En Barris no tenia permís per fer el que feia i vos vareu dir que les obres es continuarien i heu de recordar que tampoc es va reunir la Comissió d'obres particulars i que vàreu ésser vos el que li vareu donar la rasant.

Així doncs en aquest assumpte com que jo no he intervingut per res no em faig solidari d'aquesta equivocació i al mateix temps dec manifestar-vos que la minoria d'Esquerra s'oposarà a que el poble en pagui les conseqüències perjudicant la caixa municipal.

L'Alcalde (Soler) li contesta dient: vos teniu la culpa i no teni ucap més solució que confessar-ho.

En Duasso prega a la presidència que ordeni llegir el permís que la Comissió Gestora donà a En Barris, així ho fa, el Secretari diu que en aquest

ORTOPEDIA DR. ROCA
La més antiga. · La més ben assortida. · La que ven els articles a preus més econòmics.
IRRIGADORS COMPLE S DES DE 2'50 PESSETES.
BRAGUERS - PERFUMERIA
PRIMER CENTRE D'ESPECIFICS ES LA
Farmàcia Doctor Roca i Fill
LA CREU ROJA - Telèf. 135 - Plaça de l'Oli. - Girona

CENTRE D'ESPECIFICS
UNIC A LA COMARCA
Els millors productes medicinals. — TOTS ELLS D'ORIGEN.
Unics de propietats terapèutiques garantides.
FARMACIA RIBAS
Plaça de les Castanyes :: GIRONA :: Telèfon, 144

(c) Ministerio de Cultura 2005

ACCIO CIUTADANA Núm. 89

Setmanari Nacionalista d'Esquerra **Surt els divendres**

Redacció i Administració: C. Carme, 13 — GIRONA — Telèfon, 199 ❀ SUBSCRIPCIÓ TRIMESTRE 1'75 PTES.

Delegacions comarcals:
Ripoll.—Trinitat, 6-2.on
Palamós.—
Figueres.—Cervantes, 3
Puigcerdà.—Centre Republicà
Santa Coloma.—Clavé, 25
Caldes Malavella, C. Republicà

CULTURA

Per a demostrar els punts que calcen la majoria dels reverends que regenten les esglésies foranes i fins a quin punt acompleixen llurs obligacions de procurar el benestar dels feligresos, ja en la part moral, ja en la intel.lectual, vaig a informar-vos d'un fet recent succeït a la xamosa vila de B. Per afinitat d'idees, de cultura i per vertadera voluntat envers el treballador que en dita vila està dissortadament a les beceroles de tot quant significa drets de l'home s'aplegaren, uns quants amics que se'ls va ocórrer la bona idae de treure'ls del marasme actual i cregueren oportú de fundar una Biblioteca Popular.

Guiats per la seva bona fe, cregueren aquests senyors que pels seus estudis la seva autoritat (molt relativa) i per la seva missió, era molt convenient de posar en coneixement del senyor ecònom la seva obra. El reverend rebé amb l'atenció deguda a la comissió, i quedà tan entusiasmat amb la pensada que no tan sols oferí el seu ajut, sinó que posà una sala molt àmplia en la nova rectoria, a la disposició de la Biblioteca, prometent el seu ajut en totes les gestions a fer.

Fins aquí no hi ha res de particular, tota vegada que demostra estar posseït d'un amor a la cultura i als seus feligresos molt en caràcter amb la missió del reverend senyor ecònom.

Però, heus aquí que passa una setmana, dues, tres, un mes, en fi, sense que les ofertes arribessin a ésser fets que era l'interessant. Tot restava aturat mentre no es donés la clau de la sala oferta per als futurs llegidors. I la clau no venia.

Creient els de més bona fe que, degut a la molta feina (mitja hora al dia) no hauria pogut encara disposar del temps necessari, es va nomenar una altra comissió, per tal de recordar-li-ho. I ara ve el bo.

Després de moltes fugides, al.legava que una vegada estudiat amb calma, no creia factible de fundar una Bibiloteca, **perquè el poble no estava preparat** (sic) i en veure l'estranyesa retratada a la cara dels que ho escoltaven, afegí:

—A més a més, estic segur que si vosaltres fundeu aquesta Biblioteca perjudicareu una família.

Com és natural, més estranyesa de tots, i en preguntar-li el per què va crear un instrument de cultura a un lloc on és tan necessari es perjudicava ningú, digué tot sermonejant.

—Sí, sí, perjudicarieu els del café de dalt, perquè ara el jovent v aallà perquè no té lloc on anar, però quan es fes la Biblioteca, és segur que anirien a llegir en lloc d'anar a jugar.

Definitiu!

Mai com ara és tan oportú de recordar aquell pensament del sublim Víctor Hugo:

"Hi ha en cada poble un llum encñs: el mestre d'escola; i al darrera una boca que bufa: el capellà."

WALLINSKY

CINEMA - ART

L'empressari de cinema; home de negoci, que solament procura confeccionar els programes amb pel.lícules que cridin l'atenció del públic assegurant-li plens, això vol dir una favorable liquidació de guixeta al seu favor. Pel.lícules que li garantitzin una continuïtat d'èxit de guixeta, única finalitat que cerca.

Sense un examen a fons d'aquest personatge veiem a primera vista que les pel.lícules que s'exhibeixen a una localitat, sigui de la classe que siguin, depenen d'ell, però sempre amb persecució del lucre més crescut, no es preocuparà gaire d'adquirir films selectes que no l'assegurarien — és de lamentar — els fins que persegueix. Això fa, doncs, que els amants dels cinema-art restin amb un buid d'importància.

No es que em proposi defensar o inhibir als empressaris de portar al llenç de llurs cinemes pel.licules selectes, no. Ja que, peró, la culpa no és tota d'ells.

Si es tingués la curiositat de consultar mitjançant el sufragi al públic de cinema per tal d'elegir entre: cinema-art i cinema-distracció, veuriem com el primer surt guanyador de l'elecció.

Aquestes esmentades denominacions no mereixen aquesta selecció pel propi cinema, sinó pel públic cineístic, al adoptar-lo uns com a art i altres com a passatemps.

El cinema, que de fet ja és un art, mereixeria una aprobació del públic "passatemps" com a art, i amb doble motiu l'elegirien el públic de la primera tendència.

Així, doncs, tots els films tenen la seva part d'art, amb més o menys escala uns que altres. Jo crec, peró que com en tots els arts, el cinema ha sofer tuna aberració que fa qeu els bons entusiastes i amants del cinema-art aixequin veus de protesta i demanin cinema selecte.

En el que sí havem d'insistir, és amb el deure que tenen co ma homes de negocis —vull ésser positivista— els empressaris de intercalar en les composicions de llurs programes, pel.lícules que satisfacin els desitjos d'aquests que veient la prostitució d'un art clamen per tal d'evitar-ho.

★

Fa uns dies que el director francès Jean Granillon és hoste de les terres valencianes per tal d'estudiar les costums d'aquella regió, contractat per la nova casa de pel.lícules espanyoles "Falcó, Campa, Alarcón" amb la fi de traspassar al llenç l'obra lírica del mestre Serrano "La Dolorosa".

★

Dos periodistes barcelonins estàn ja acabant els últims retocs d'una obra, musicada per un excel.lent mestre, titulada "L'humà pacient". Creiem vertaderament que la composició serà digna del títol.

J. R. N.

POLÍTICA DEL MOMENT

Van entrant els traïdors

Si alguna vegada les esquerres espanyoles s'han hagut de plànyer amb sentiment de les seves actuacions i errors passats, és precisament ara, en aquests moments transcendentals en què tornen fer llur entrada triomfal a Espanya els que cert temps varen haver d'allunyar-se'n per enemics i traïdors de la llibertat i de la democracia. La nova entrada da'quests personatges vils, oferta pels lerrouxistes, lliguers i feixistes, per tota la nissaga arrivista i egòlatra del nostre país, és una lliçó que a tots ens convida a reflexionar.

Si quan els republicans liberals es passaven el temps en baralles criaturesques, en discussions banals i en lluites suïcides, tirant-se els plats pel cap uns els altres, diguem-ho així, per coses que més val no anomenar, haguesin procurat enunir-se i agermanar-se, fent cada vegada més grans i més forts els seus partits, bo i estimant i treballant per la consolidació i engrandiment del règim que el poble es va donar lliurement el 14 d'abril de 1934, avui potser no hauríem de patir la gran vergonya i indignació de veure com tornen passejar-se tranquils i satisfets per Madrid els amics i collaboradors del dictador difunt i de l'exrei perjur.

Que ens serveixi, doncs, per experiència!

* * *

Van entrant els traïdors... Van entrant tots aquells personatges militars i bandolers que hagueren de traspassar la nostra frontera per traïdors declarats de la República i del poble treballador. I van entrant un per un, un darrera l'altre, co mels lladres professionals quan es proposen assaltar una casa; però qui sap si això ho fan pel temor de no excitar massa la paciència dels republicans i dels socialistes, els seus enemics a ultrança.

Entretant, no volguem viure descuidats, amb la fe de què no ha de passar res, amics; puix que l'arribada d'aquesta gent ens podria ocasionar alguna forta i sagnant sorpresa, encara que sembli que hagin entrat amb les més bones intencions, disposats a viure amb repòs i amb la santa tranquillitat, allunyats enterament de tota actuació i intervenció política. Els moments són d'una extrema gravetat i exigeixen molta atenció i vigilància. Es hora de voler pensar que estem en vigílies de nous i grans esdeveniments revolucionaris, que la República se'ns mor per moments i que la nostra Autonomia no és la que nosaltres volem.

Adhuc i tot sembla talment que Espanya torni veure's a les portes del crim social, de les deportacions en massa i de les conduccions ordinàries per carretera, amb un dictador al Poder i amb pistolers al carrer, fent foc contra els obrers i a les seves idees, perquè quan es mata un home polític o social, no es mata per la persona en si, sinó per les idees que ostenta, pel prestigi que gaudeix entre el poble.

* * *

Van entrant els traïdors... Van entrant tots aquells personatges enemics furibunds de Catalunya i de le seves llibertats, que feren portar obrers dignes i honrats al Castell de Montjuïc, mentre que altres queien assassinats vilment pels carrers de Barcelona... No, no volguem viure massa confiats, amics; volguem estar alerta com mai i disposats a tothora entrar a la lluita, si és precís. No volguem tornar-hi mai més a aquells temps d'oprobi i de vergonya, on només tenien dret d'aixecar la veu i la mirada la gent de la corona, de l'espasa i de la creu.

Doncs procurem, ara, que encara hi som a temps, unir-nos i preparar-nos, construir el nostre baluard de defensa i de resistència, ja que si les esquerres i els socialistes saben actuar a temps, no hi ha pas cap por de què la reacció maleïda ens torni sotmetre al seu jou tirà i despòtic, com en aquells temps mai oblidats.

AGUSTÍ CABRUJA

ESPORT

Diumenge i dilluns proper a l'Estadi de Vista Alegre jugaran dos partits amistosos l'Hèrcules d'Alacant, equip de 1.a categoria contra el Girona F. C.

En els rengles del Girona debutaran com a prova el mig centre del Arenys, En Serracant, tal com anunciavem la setmana passada i algun altre element que en aquests moments no està encara decidida la seva participació.

Abans del partit anunciat cada dia jugarà l'equip B del Girona contra els Ràpids de Granollers i el C. E. Pont Major.

Es d'esperar que si el temps hi acompanya i vistes les darreres i bones actuacions del Girona F. C. com també de l'equip visitant, el camp de Vista Alegre es veurà concurridíssim d'aficionats, nosolament de Girona, sinó de tota la comarca.

* També per diumenge a les 11'50 del matí està anunciat el tercer partit de campionat entre els equips infantils "L'Estrella" contra "La Salle".

Voldriem recordar al senyor Zabala que ja hem arribat a la temporada de la calor principalment en les hores del rigor del sol, i que un partit a les 11'50 del matí i per unes criatures de 13 a 1 6anys més els perjudicarà la salut que no els beneficiarà.

Esperem que entre la Junta Directiva i el senyor Zabala es posaran d'acord per buscar altres hores per continuar aquest campionat infantil que tan bona impressió ha fet a tothom i tan diu a favor del seu iniciador senyor Zabala.

* L'aplec organitzat per G. E. i E. G. al Coll fou un èxit de concurrents i d'organització.

Es descapdellà el programa de festeigs amb tota regularitat, ara que sempre hi ha qui aprofita la bona fe dels altres per fer el seu negoci. El rector de la capella en notar que tenia venudes les fulles dominicals del dia, en repartí de dos i tres anys enrera, la qüestió era vendre i fer diners. Això també passà en l'aplec de Rocacorba que vengueren les medalles de la Mare de Déu del Mont per haver acabat les de la própia Ermita.

* Es de remarcar que en el camp de futbol de Girona hi ha abundància de menagers doncs en l'últim encontre que jugava el primer equip hi havien dintre el camp 32 persones que no creiem nosaltres que siguin necessàries per cuidar els nostres jugadors i a més fa molt mal efecte, doncs un dia ens trobarme que hi haurà més gent dins el camp que a les grades.

CÒRNER

permís no en parla de res de les dimensions de les voreres. En Duaso tot indignat, diu: Dons en que quedem ¿qui en té la culpa, senyor Alcalde?

L'Alcalde, amb tó violent, diu: doncs passi el què passi, això s'ha d'arreglar En Diumenjó proposa que es delegui a la presidència per arranjar aquest assumpte. En Duaso veient la jugada s'hi oposa, demanant que passi a la Comissió; així es fa.

L'amic Barnés, d'Esquerra, fa una pregunta relativa a les escoles de Franciac, i diu a l'Alcalde, que el sí de la Comissió varen quedar que anirien a Franciac a mirar-se u nlocal. L'Alcalde (Soler) s'excusa en que encara no tenen els plànols i nega que en la Comissió s'hagués parlat d'un local interí.

En Barnés, indignadíssim per l'actitut de l'Alcalde ,ataca amb fermesa la presidència, ço que porta un violent diàleg entre En Colomer i Barnés, d'Esquerra i En Diumenjó, de la Lliga. diàleg que la presidència amb prou feines pot tallar.

Referent a les escoles l'Alcalde diu que també n'hi ha alguns que voldrien fer desaparèixer les escoles de pàrvuls i que això no pot ésser. En Colomer, d'Esquerra, li diu. No vareu ésser vos dels primers firmants de la protesta que es va fer quan es varen inaugurar aquestes ecoles? L'Alcalde li diu que si i ja no sap que dir.

C.

Caldes de Malavella, maig de 1934.

PARLEM-NE DE LA RABASSA

Tota la premsa "catalanista" de la Lliga, està movent gran faramalla al voltant de la Llei de Contractes de Conreu. Això no és cap novetat. El que sí és més digne d'observar és la forma com és portada a terme aquesta campanya. Tots els seus atacs són rigorosament superficials. Tots coincideixen en anomenar aquesta Llei anticonstitucional— ho diuen ells, eh!—. Però perquè no ho és de constitucional? Fan tots els possibles per no demostrar-ho. Així mateix rarament veureu que parlin del contingut de la mateixa. Aquí sols responen que els hi perjudica la butxaca, dic els interessos. Però estan ells convençuts que són lògics aquests interessos? I si creuen que ho són, perquè no donen major abast a les seves explicacions? Perquè aquesta falta de sinceritat amb l'opinió pública? Tenen por d'entrebancar-se amb ells mateixos. Saben com el primer que aquesta Llei no té res que es pugui titllar d'inhumà. Precisament per això ha estat objecte de la seva obstrucció. Aquesta gent no es poden arribar a convèncer, que d'aquí endavant el treballador de la terra no sols gaudirà d'uns drets materials que el mantindran al nivell dels demés ciutadans, sinó que l'hegemonia que fins ara tenien damunt el pobre agricultor se'ls haurà acabat per sempre. Fins tindrà la llibertat de pensament garantida, i podrà votar a qui més li convingui! Això si que és intolerable!

En "El Gironès" del dia 9 d'aquest mes, hi fan un gran plat perquè el senyor Anguera de Sojo els va dir que la "Llei de referència era una absurditat sense precedents en el món jurídic internacional". Ui! que van lluny aquesta gent. Es que pretenen establir una igualtat entre els problemes agraris de les diferents nacions? No comprenem doncs com posats a portar els plets fora de Catalunya, no han recorregut al tribunal de La Haya o a la Societat de les Nacions. Naturalment, nosaltres som més casolans. més modestos, preferim els assumptes tractar-los sobre e lterreny i d'acord amb la realitat dictar les normes que més creiem s'hi adiguin, sense fer gaire cas de la darrera moda.

Ja veieu doncs com n'és de pobra la seva defensa. Això iels seus acostumats trenta i tants anys de catalanisme (!) constieueixen les úniques raons per excusar-se de la traïdoria comesa. A ésser sincera sentim de debó tenir per contrincants a una gent que per tota arma sols tenen el seu egoïsme gasiu i la seva política de jesuïta.

Què dirien doncs a hores d'ara si el 14 d'abril del 1931, com era tan natural el poble en comptes de guardar-los-hi excessives consideracions hagués emprès la justícia per la seva mà, donant-los el càstic que d'altra banda tenien ben merescut? Es així com agraeixen a Catalunya i els seus homes d'esquerra el respecte sobrer que se'ls hi ha dispensat? Si és per això, que es queixen, que nos'espantin. El sol d'aquí endavant encara seguirà sortint. Sí senyors lligaires, encara hi ha nous jorns en perspectiva.

FERM

Gràfiques Darius Rahola. — Girona

QUE VIURES PESCA SALADA B. OLIVERES Conserves de tota mena ABEURADORS, 7. GIRONA

Exprès - Bar
Situat a la Rambla - GIRONA - Tel. 109
Begudes de les millors marques
Resopons econòmics
OBERT NIT I DIA
Del primer d'Octubre al 30 d'Abril, temporada de marisc
Ostres-Percebes-Almejes-Gambes
rebudes diariament a les 5 de la tarda

Pianos Manubri de lloguer
Antoni Mas
Caldes de Malavella

Caldereria i Calefacció Central
Valentí Furtet
FUMISTERIA
Soldadura autògena
C. Calderers, 13 GIRONA

(c) Ministerio de Cultura 2005